

Vlaamse overheid**Afdeling Hoger Onderwijs en Volwassenenonderwijs**

Koning Albert II-laan 15

1210 BRUSSEL

T 02 553 98 61

hogeronderwijsbeleid@vlaanderen.be

volwassenenonderwijsbeleid@vlaanderen.be

www.onderwijs.vlaanderen.be

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar /e-mail		telefoonnummer	datum
Liesbet Vermandere Liesbet.vermandere@ond.vlaanderen.be		02 553 96 17	22/12/2016

Betreft: Verslag van het art. 131-overleg over de rationalisatienorm van de CVO met de afgevaardigde van de inrichtende machten

Aanwezig: Kurt Berteloot (Katholiek Onderwijs Vlaanderen), Lieve Vansintjan (OKO), Inge Godu (OKO), Hildegard Schmidt (OVSG), Bruno Sagaert (OVSG), Luc Coppieters (POV), Griet Mathieu (POV), Marc Smets (GO!)

Verslaggevers: Katlijn Schroyens en Liesbet Vermandere (Departement Onderwijs en Vorming)

Voorzitter: Patrick Poelmans (Adjunct-kabinetschef Onderwijs van minister Crevits)

Inleiding door Patrick Poelmans:

De bedoeling is dat de Vlaamse Regering de eerste principiële beslissing over de rationalisatienorm voor de CVO op vrijdag 23 december 2016 zal nemen. Het aan de sociale partners bezorgde voorstel is m.a.w. nog niet politiek beslist.

Nadat het voorstel werd bezorgd, hebben afgevaardigden van de inrichtende machten van het GO!, OVSG, POV en OKO een art. 131-overleg gevraagd. Dit type overleg vindt zijn oorsprong in de schoolpactwetgeving, maar is in 2009 in het decreet volwassenenonderwijs opgenomen. Het voelt wat vreemd aan om in een artikel 131-overleg een voorstel met de sociale partners te bespreken waarover de Vlaamse Regering nog geen standpunt kon innemen.

Gelet op de intentie om dit vrijdag op de Vlaamse Regering te agenderen, was er geen andere mogelijkheid om dit overleg vandaag te organiseren. Het verslag zal aan de leden van de Vlaamse Regering worden bezorgd.

Reacties van de afgevaardigden inrichtende machten:

- Het **GO!** vindt het weinig zinvol om inhoudelijk op het voorstel in te gaan en merkt op dat er onvoldoende tijd was om het voorstel goed te kunnen doornemen. Daarom meent het GO! dat het art. 131-overleg niet ernstig wordt genomen. De uitnodiging voor dit overleg werd immers pas op 21/12/2016 bezorgd om 16.55u, het tekstvoorstel (gedeeltelijk) werd dezelfde dag om 12.03u toegezonden en het overleg vindt reeds plaats op 22/12/2016 om 9.00u. Dit soort overleg dateert inderdaad uit de schoolpactwet, maar is in het decreet volwassenenonderwijs opgenomen vanuit de bezorgdheid dat als er fundamentele wijzigingen zitten aan te komen, dat er een grondig overleg aan vooraf moet gaan. Het GO! meent daarom dat het huidig overleg niet beantwoordt aan deze bezorgdheid. Het GO! vraagt om voldoende tijd te krijgen om het verslag te kunnen nalezen. Het GO! merkt ook op dat de inrichtende machten niet alle stukken hebben gekregen. Het meest essentiële document, nl. de impactsimulaties op het veld, ontbrak bij de uitnodiging. Verder stelt het GO! vragen bij de voorziene uitzonderingen, waarvan het vreest dat bepaalde normen op het lijf van bepaalde centra zijn geschreven.
- Het **kabinet** antwoordt dat het wel degelijk de bedoeling is om dit overleg ernstig te nemen. Het kabinet verwijst naar de memorie van toelichting bij artikel II.2 van OD XIX als naar het VLOR-advies hierover na te lezen. In de memorie wordt toegelicht wat als een fundamentele hervorming beschouwd kan worden. De finaliteit is de voorziene procedures inzake onderhandelingen en advies van de VLOR nadien vlotter te laten verlopen.
- Het **POV** sluit zich aan bij de opmerkingen van het GO!, geeft aan dit voorstel niet te hebben kunnen voorbereiden en betreurt dat de bijlage ontbreekt.
- Het **Katholiek Onderwijs Vlaanderen** merkt op dat de schaalvergroting geen verrassing mag zijn. Het is immers opgenomen in het regeerakkoord. De koepels konden dus zelf al de impact op de centra nagaan. Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft zelf een analyse gemaakt voor verschillende normen.
- Zowel **GO!** als **OKO** merken op dat ze de LUC inderdaad kunnen bekijken, maar het effect van de bevolkingsdichtheid per vestigingsplaats op de rationalisatienorm is heel moeilijk in te schatten.

- Het **kabinet Onderwijs** antwoordt dat het niet de bedoeling is vandaag een voorafname op de onderhandelingen te voeren. In deze fase gaat het uitsluitend over de principes.
- Het **GO!** verwacht vandaag op het overleg toch een zicht te krijgen op het effect op het onderwijsveld.
- Het **OVSG** heeft ook niet de tijd gehad om een gedetailleerde reactie voor te bereiden, maar wil een aantal principiële elementen aanhalen.
Ten eerste is de hervorming VWO een sterk gefragmenteerd verhaal waardoor de volledige impact op het volwassenenonderwijs moeilijk in te schatten is:
  - o Spoeddecreet dat de onderwijsbevoegdheid koppelt aan vestigingsplaats per studiegebied met het ingerichte aanbod van de voorbije drie jaar als uitgangspunt. Gisteren hebben de centra een uitnodiging ontvangen voor de infosessies hierover.
Aansluitend daarbij hebben we vorige week onderhandeld over het BVR voor de programmatieprocedure.
  - o Vervolgens is er de rationalisatienorm in onderwijsdecreet XXVII, een “reparatiedecreet”.
  - o De inrichtende machten zijn nog niet op de hoogte van de impact van het nieuw financieringssysteem en hetzelfde geldt voor NT2.

OVSG vraagt zich zelfs af of dit een schending van het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel is.

Ten tweede merkt OVSG m.b.t. de rationalisatienorm op dat de norm vandaag 120.000 lesuren cursist is en voor de toekomst acht keer hoger ligt. Die rationalisatienorm wordt nauwelijks onderbouwd en komt daardoor over als een ongemotiveerde “dwangmaatregel”.

Het voorstel voorziet voor centra de volgende mogelijkheden: ofwel de norm halen, ofwel fusioneren, ofwel afbouwen. Samenwerking als optie is niet voorzien.

In het kader van de discussie over een versterkt openbaar onderwijs, hebben de partners van het officieel onderwijs zich geëngageerd om voor VWO na te gaan of een Vlaanderenbrede samenwerking mogelijk is.

Op zich heeft OVSG geen probleem met het principe van schaalvergroting, mits er ten eerste meer rekening gehouden wordt met de bevolkingsdichtheid, ten tweede de norm van 900.000 verlaagd wordt naar bijvoorbeeld een factor maal zes en ten derde samenwerking decretaal als mogelijkheid wordt voorzien.

- **POV** wil hier twee reflecties aan toevoegen. Het POV citeert uit de memorie van toelichting waar het over de doelstelling van de schaalvergroting gaat, namelijk zichtbaarheid, slagkracht en maximaal kunnen inspelen op de noden van de cursisten. Daarbij stelt het POV zich vragen bij het onvoldoende motiveren voor de concrete normen van 900.000 LUC, 360.000 LUC en 200.000 LUC. Vanwaar de discrepantie?

- POV verwijst naar de conceptnota van de Vlaamse regering die voorziet in een opbouw van een middenkader voor de CVO's. POV geeft aan dat op basis van het voorstel decreet 27 niet alle CVO's op een gelijke manier zullen behandeld worden in de opbouw van dit middenkader. Pov geeft aan dat er hier sprake is van de schending van het gelijkheidsbeginsel.

Positief is de maatregel met betrekking tot het middenkader na fusie, maar POV vreest een ongelijke behandeling. Centra die in het recente verleden geanticipeerd hebben en beleidsvoerend vermogen hebben getoond, krijgen die voordelen niet. Meer nog, CVO die in hun aanbod een deel hoger beroepsonderwijs hebben, worden na de instapnorm van 2014 van 60.000 LUC voor HBO een tweede keer getroffen.

- Het **GO!** geeft aan het eens te zijn met de link tussen slagkracht en schaalvergroting. Maar dat laatste moet redelijk zijn, zeker gezien het feit dat veel CVO HBO en SLO zullen verliezen. Wat de slagkracht betreft heeft het GO! twee opmerkingen: enerzijds is de verhouding tussen slagkracht en bevolkingsdichtheid onduidelijk, anderzijds is het evenmin duidelijk hoe de slagkracht zich verhoudt tot de CVO met slechts één of twee studiegebieden. Wat betreft de incentives is het GO! tevreden met de middenkader-maatregel, maar wijst erop dat na verloop van enkele jaren alle CVO wel een gelijkaardige omkadering zouden moeten hebben, zodat wie al voorop liep niet benadeeld wordt. Deze maatregel kan nooit onbeperkt in de tijd, zo niet kan er sprake zijn van een schending van het gelijkheidsbeginsel. De 900.000 LUC is niet compatibel met de structuur opgelegd door het bijzonder decreet. De CVO vallen ook onder de bevoegdheid van de scholengroepen. Hoewel het niet letterlijk in het bijzonder decreet staat, kan het niet de bedoeling zijn dat een wezenlijk onderdeel van het lesaanbod zich in het territorium van een andere scholengroep bevindt.
- **POV** ziet vier uitzonderingen in dit voorstel: voor Brussel, voor CVO gespecialiseerd in 1 studiegebied, voor CVO gespecialiseerd in 1 studiegebied en een bijkomend uniek studiegebied en CVO met uitsluitend HBO en/of SLO in hun aanbod. Dit roept vragen op: waarom wel Brussel en niet Voeren? Waarom wel 1 studiegebied en hoe valt dit te rijmen met schaalvergroting. Dit komt nogal arbitrair over.
- **Katholiek Onderwijs Vlaanderen** heeft altijd gepleit voor bestuurlijke schaalvergroting, ook wat betreft het volwassenenonderwijs. Als het volwassenenonderwijs naar een schaalvergroting gaat, dan gebeurt dit best grondig. Elke norm is bediscussieerbaar. Er zijn weinig objectieve maatstaven om een nieuwe norm op te leggen. Voor de centra binnen Katholiek Onderwijs Vlaanderen zou dit een reductie van 40 naar 12 CVO gaan. Ook voor deze koepel is er een grote impact dus. Dit betekent veel werk en grote uitdagingen. Wat betreft de puntenenveloppe, Katholiek Onderwijs Vlaanderen pleit al langer voor directieteams en vindt het positief dat hiertoe incentives werden opgenomen. De opmerking van

POV m.b.t. de puntenenveloppe wordt gevolgd. Wat betreft de koppeling van de norm aan de bevolkingsdichtheid: dit heeft uiteraard te maken met de mogelijkheid om te rekruteren in dunner bevolkt gebied. Maar de vraag is hoe frequent dit zal wijzigen, dit betekent immers een bijkomende externe factor waar centra mee rekening moeten houden.

- **OKO** is als kleine onderwijskoepel ook bezig met de voorbereidingen op de schaalvergroting. Maar is ook voorstander van samenwerkingsverbanden om haalbare structuren te kunnen uittekenen. OKO geeft mee dat 900.000 LUC is voor geen van hun centra haalbaar is. Deze normen zijn te hoog voor de centra die binnen onze organisatie aanwezig zijn.
- Het **POV** hoopte dat wat de omkadering betreft, dit in de bredere discussie van het nieuw financieringssysteem en puntenenveloppe te kunnen bekijken. Ook hier verwijst POV naar de schending van het gelijkheidsbeginsel. Een CVO van 900.000 LUC's zonder fusie heeft recht op veel minder middenkader dan een CVO van 900.000 Luc's dat vanaf 1/09 tot stand komt door verschillende fusies.
- Het **Katholiek Onderwijs Vlaanderen** hoopt dat het nieuw financieringssysteem meer zal inhouden dan het louter voorzien van een middenkader en dat de middelen die bespaard worden ook in het volwassenenonderwijs worden geïnvesteerd.
- Het **kabinet Onderwijs** bedankt de aanwezigen voor de reflecties op dit voorstel dat nog niet is goedgekeurd door de Vlaamse Regering en gaat in op de reacties die eerder principieel dan wel inhoudelijk van aard zijn.
Ten eerste omdat het nog maar een voorstel is, is het niet opportuun om de concrete impact op de centra op dit moment al te presenteren.

De opmerking m.b.t. de gefaseerde aanpak klopt, maar stond zo aangekondigd in de conceptnota. In dit voorstel is wel een verschuiving van de ingangsdatum van de rationalisatienorm (van september 2018 naar september 2019).

De bewarende maatregel met de directiepunten is zeker niet de enige beoogde wijziging in het nieuw financieringssysteem, waarover we zeker nog met de sociale partners zullen samenzitten. De voorstellen m.b.t. de lagere rationalisatienorm voor centra die zich sterk willen specialiseren en m.b.t. de bevolkingsdichtheid zijn niet nieuw: dit stond al in de conceptnota en ook in de beleidsnota wordt aandacht besteed aan landelijke gebieden. Tot slot onderstreept het kabinet dat dit verslag samen met het voorstel aan de leden van de Vlaamse Regering wordt bezorgd. Op de vraag om de concrete effecten op de centra aan de inrichtende machten te presenteren, kan nu niet worden ingegaan.

- Het **GO!** betreurt dit laatste ten zeerste en begrijpt dit niet in het kader van de intentie van de minister om de planlast te reduceren. De verschillende onderwijsverstrekkers worden er daardoor de facto immers toe verplicht om zelf alle opzoekingen en berekeningen m.b.t. het effect van de bevolkingsdichtheid over te doen, wetende dat die gegevens bij de overheid ter beschikking liggen. Het GO! meent dat de bedoeling van dit overleg is om de Vlaamse Regering meer informatie te bieden vooraleer die een principiële beslissing neemt. De wijze waarop dit overleg wordt georganiseerd komt daar evenwel niet aan tegemoet
- Het **kabinet** verwijst opnieuw naar de memorie van toelichting bij OD XIX en het VLOR-advies over de doelstelling van een artikel 131-overleg: Bij advies en onderhandelingsprocedures kan er op concrete effecten ingegaan worden. De gegevens zullen dan beschikbaar gesteld worden.
- Het **OKO** wil aan de Vlaamse Regering ook aandacht vragen voor de diversiteit in het landschap van het volwassenenonderwijs .
Zo zijn er bijvoorbeeld CVO die minderheidsgroepen bedienen en waarvoor in het leerplichtonderwijs een vrije keuze regeling bestaat (zoals CVO Sopro), Ook voor die bevolkingsgroepen is inzetten op levenslang leren belangrijk en de nieuwe wetgeving mag dit niet onmogelijk maken.
Het is niet altijd evident voor besturen van zeer verschillende aard om via fusie aan schaalvergroting te doen.. In deze zin zouden diverse vormen van samenwerking mogelijk moeten gemaakt worden.
- Het **kabinet** besluit deze argumenten mee op te nemen in het verslag, kijkt ook uit naar het advies van de VLOR en de daaropvolgende onderhandelingen.